

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/4580-

28. oktober 2020

Dokument 8:20 S - Representantforslag om å fjerne de uverdige og kunstige begrensningene på stomi-utstyr

Jeg viser til Dokument 8:20 S (2020-2021) oversendt fra Stortingets helse- og omsorgskomiteé i brev av 13. oktober 2020. Representantforslaget fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken, Nicholas Wilkinson og Karin Andersen omhandler begrensninger i tilgangen på stomiutstyr fra 1. januar 2020. Helse- og omsorgskomiteéen ber om min uttalelse til representantforslaget.

Stortingsrepresentantene fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber regjeringen gjøre de regelendringene som er nødvendig for å fjerne de uverdige og kunstige begrensningene på medisinsk forbruksmateriell, som hindrer mennesker med stomi fra å få dekket det utstyret de trenger for å kunne leve normale og frie liv, og instruere Helfo om å umiddelbart endre praksis."

Svar:

Med hjemmel i folketrykkløven § 5-14 dekkes utgifter til visse typer medisinsk forbruksmateriell etter blåreseptforskriften § 5. Forskriften angir totalt 14 tilstander (hjemmelpunkter) der det ytes stønad. Diabetes, stomi, urininkontinens og urinretensjon er de fire største områdene målt i samlet refusjonsbeløp. I 2019 var det totalt 371 800 unike personer som fikk utlevert medisinsk forbruksmateriell på blå resept for et totalt refusjonsbeløp på 2,2 mrd. kroner.

Medisinsk forbruksmateriell forskrives av lege på blå resept på samme måte som legemidler, og kan hentes ut i alle landets apotek og bandasjister som har oppgjørsavtale med Helfo. Pasientene betaler egenandel etter samme regler som for legemidler.

I blåreseptforskriften er det under hvert hjemmelspunkt i større eller mindre grad angitt hvilke produkttyper det ytes stønad til. En nærmere presisering av hvilke produkter det gis stønad til og tilhørende vilkår er delvis inntatt i rundskriv til folketrygdloven § 5-14, og er oppgitt på varenummernivå i produkt- og prislister for hvert hjemmelspunkt. Disse listene er uttømmende, og det kan ikke søkes om andre produkter eller større mengder enn det som er angitt i listene.

Helseøkonomiforvaltningen (Helfo) har ansvar for området medisinsk forbruksmateriell. Det skal utøves en aktiv styring med produktområdet. Helsedirektoratet og Helfo har bl.a. fullmakt til å bestemme nærmere krav til blåreseptenes innhold, krav til diagnose/funksjonsevne knyttet til produktgrupper eller enkeltprodukter, ev. antallsbegrensning i utlevering, inntak og uttak i produkt- og prislister, prisfastsettelse mv. for å sikre riktig bruk og god kostnadskontroll.

Helfo innførte 1. januar 2020 enkelte endringer i regelverket for stønad til medisinsk forbruksmateriell i blåreseptordningen, blant annet antallsbegrensninger for enkelte produktgrupper som benyttes som hjelpemateriell ved stomi. Bakgrunnen for disse endringene var blant annet statistikk som viste at en del brukere hadde et langt høyere uttak av disse produktene enn det som etter faglig skjønn skulle være tilstrekkelig for den enkelte, samt innspill fra fagmiljø knyttet til feilbruk.

Etter innføring mottok imidlertid Helfo tilbakemeldinger fra pasientorganisasjoner og fagpersoner om at antallsbegrensningene ikke fungerte etter hensikten for enkelte pasienter med stomi. Helfo var derfor allerede i tiden før disse sakene ble omtalt i media, i gang med å evaluere disse endringene.

Helfos evaluering viste at for enkelte brukere har ikke nivået på antallsbegrensningene vært tilstrekkelig høyt til at det reelle behovet for forbruksmateriell kan dekkes. Derfor ble det 13. oktober 2020 besluttet at antallsbegrensningen for geldannede granulat oppheves fra 1. november 2020. 21. oktober 2020 ble det videre besluttet at også antallsbegrensningen for kleberfjerner i spray og plateforlenger oppheves fra samme dato. Begrensningene på belter og lukkeklips beholdes. Brukere som har hatt utlegg til geldannende granulat, kleberfjerner i spray og plateforlenger som følge av antallsbegrensningen fra 1. januar fram til 1. november 2020, kan få refundert det utlegget de har hatt dersom de sender inn nødvendig dokumentasjon til Helfo.

Med disse endringene anser jeg at representantforslaget allerede er svart ut.

Jeg er glad for at Helfo raskt gjorde endringer når det viste seg at regelverksendringene fikk utilsiktede konsekvenser for enkelte brukere. Jeg vil også presisere at endringene ble innført av Helfo selv som en del av deres aktive forvaltning av området.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Bent Høie". The signature is written in a cursive, flowing style.

Bent Høie